

Het productieproces van Vink Recycling in beeld. Matten worden gesorteerd op afkomst, verkleind en ontdaan van infill. Vervolgens wordt de kunststof door was- en droogprocessen verkleind tot zuivere vezel. Naast de laatste zand- en rubberresten worden ook lijmstroken, pvc tussenlagen en backing verwijderd.

Veel goede bedoelingen, maar markt duurzame recycling lijkt voorlopig te zijn mislukt

Attero stopt inname per 1 april, nieuwe marktinitiatieven in de maak

De kunstgrasmarkt is steeds meer een vervangingsmarkt aan het worden. Helaas heeft dat niet geleid tot een markt voor het duurzaam recycleren van oude matten.

Auteur: Peter Voskuil

Attero stopt per 1 april met de inname van kunstgras. En wie interviews met Attero in het vakblad Fieldmanager naleest, zou bijna kunnen concluderen dat het bedrijf zijn eigen ondergang heeft voorspeld. Men geeft aan dat er een duidelijke norm moet komen voor het verwerken van oud kunstgras, zodat de meerkosten ook doorberekend kunnen worden. Zowel aannemers als opdrachtgevers hebben een voorkeur voor duurzame recycling, maar dat moet wel kunnen worden doorberekend.

Om de stap naar duurzame recycling van kunstgras te zetten, moet de prijsagressie de markt uit. Eerst het nieuws. Wat al een tijdje door de markt zoemde, wordt officieel bevestigd door Werner Pasop

van Attero: 'Wij stoppen per 1 april met de inname en verwerking van kunstgras', zegt hij.

Afvalputje

Het is volgens Pasop niet zo dat Attero daartoe financieel gedwongen is: 'Op zich liep de activiteit wel. Het heeft te maken met de verkoop van een onderdeel van Attero. De activiteit was voor Attero ook geen corebusiness.'

De installatie die het kunstgras recyclede in Wilp, is verkocht aan een oud-dochteronderneming in de textielrecycling. Met textielstromen zijn met de machine betere rendementen halen. Attero investeerde miljoenen in een verwerkingslijn voor kunstgras. Pasop denkt dat de markt met het

terugtrekken van Attero met een probleem blijft zitten. 'Niemand weet wat er daadwerkelijk met het ingenomen materiaal gebeurt. We hebben geen goed afvalputje voor kunstgras.'

Prijsstunter

Dit voorjaar worden de lopende orders en de liggende voorraad weggewerkt. Als accountmanager was Pasop de afgelopen jaren verantwoordelijk voor de inname van het kunstgras. De laatste twee jaar had hij daarbij veel last van prijserosie. 'Het was pionieren om deze activiteit van de grond te krijgen. Duurzaamheid is vaak leuk, totdat men de prijs hoort. Er was een prijsstunter in de markt, die het voor de helft minder innam. Dat is geen

7 min. leestijd

verwijt; concurrentie hebben we allemaal en is gezond.'

De prijsstunter waar Pasop op doelt, is Tuf Recycling uit Dongen. Het bedrijf is een vestiging van een Belgische tapijtverwerker, die in 2009 gevraagd werd of men ook kunstgras kon verwerken. Anneleen van Trimont is directeur van de Nederlandse vestiging en dochter van de Vlaamse eigenaar. 'We hebben lang gezocht naar een oplossing en die in 2013 gevonden. In 2014 zijn we toen meteen fors de markt op gegaan.' Tuf Recycling is inmiddels marktleider, met een geschat marktaandeel van 80%. Nu Attero gestopt is, koestert commercieel directeur Wilfred van Valburg, voorheen werkzaam bij Attero en nu verantwoordelijk voor de acquisitie bij Tuf Recycling, plannen om de markt definitief te veroveren. 'Wij zijn aan het opschalen', kondigt hij aan.

Tuf Recycling schermt zijn recyclingproces in Hulshout in België af uit concurrentieoverwegingen. 'Ons geheim is dat wij met monostromen werken. Doe een zandkorreltje in de extruder en het klapert eruit. Wij hebben een uniek proces, waarbij de rol er aan de achterkant uitkomt in de vorm van hoogwaardige plastic bolletjes. Dat is ons goud. Die kunststof is zo schoon dat wij die weer voor een heel hoge prijs kunnen verkopen.' Van het regranulaat worden onder meer autodashboards, tuinmeubelen en plastic potjes gemaakt.

Scepsis

Wie een belondje door de branche houdt, komt veel scepsis tegen over Tuf Recycling. Er zijn twijfels over het recyclingproces van Tuf. Hoe duurzaam is dat echt? Wordt er niet vooral veel kunstgras ingenomen om de markt te veroveren zonder er iets mee te doen? De stapels kunstgras

in Dongen zijn hoog.

Van Trimont daarover: 'In deze branche moet je in tien weken tijd veel omzet draaien, want velden worden bij voorkeur rond eind mei vervangen. We halen al die velden eraf, slaan ze op en benutten de winter om al die velden leeg te draaien.' Deze winter is er volgens haar nog een extra complicatie: de machine verhuisde tijdelijk naar Zweden, waar 150.000 vierkante meter werd verwerkt. Wat vindt zij van alle scepsis over Tuf Recycling? 'Spijtig natuurlijk. Maar ik heb ook zo iets van: laat iedereen maar roddelen; wij gaan gewoon verder. Ons product wordt wel degelijk honderd procent duurzaam afgebroken. Zolang wij de juiste prijsstelling hebben, komt de markt toch wel naar ons toe.'

Valburg: 'Gemeenten en aannemers screenen ons wel degelijk, hoor. Al die gerenommeerde partijen doen niet zomaar zaken met ons.'

Toch vindt ook Van Trimont de huidige prijs-agressie niet ideaal. Zij heeft een droom: oude kunstgrasmat er aan de voorkant in, nieuwe kunstgrasmat er aan de achterkant uit. 'Technisch is het mogelijk, maar het is niet vermarktbaar. Dat kost duizenden euro's extra en gemeenten zijn niet bereid die te betalen.' Van Trimont juicht daarom de komst van duurzaamheidscertificaten toe.

Boost

De enig overgebleven concurrent is nu Vink Recycling uit Barneveld. 'Door het verdwijnen van Attero is het aantal aanvragen nu al explosief toegenomen', laat uitvoerder recycling Henk Koopman weten. 'Daarom hebben we recentelijk de beslissing genomen om de kunstgrasrecycling weer een boost te geven.' Geen gekke gedachte, want binnen vijf jaar komt er een hausse aan te renoveren matten aan.

Vink hield zich de afgelopen twee jaar bewust wat

afzijdig. Koopman: 'Naar onze mening werden oude matten ver onder de kostprijs afgevoerd en verwerkt. Wij hebben daarom op het punt gestaan onze activiteiten te staken.'

Duurzaamheid is vaak leuk, totdat men de prijs hoort

Duurzame recycling is volgens Koopman veel ingewikkelder dan de partijen het doen voorkomen. 'Neem het invulmateriaal. Zand slijt ook. We hebben een heel proces om die slijtage uit het zand te wassen. In onze optiek kan een veld niet op locatie leeggeklopt worden, om de infill dan na een simpele zeefstap op de parkeerplaats weer in een nieuwe mat te strooien. Ook van het oude rubber kan maximaal 25 procent bijgevoegd worden.' Partijen die daar niet op letten, zullen dat volgens Koopman ondervinden. Goedkoop wordt dan duurkoop.

Klikbakken

Vink is al sinds 2006 bezig met kunstgrasrecycling. Met een van de eerste werkende installaties in Nederland stond het bedrijf aan de basis van het stortverbod op kunstgras.

Werner Pasop

Joost Sweep

Bij Vink is men minder geheimzinnig over het verwerkingsproces. Aan het einde blijft onder meer schone vezel over, waar de kunststofindustrie van alles mee kan. Dat gaat van klikbakken tot aan toepassingen voor de drainage-industrie. Koopman: 'Het nadeel is voor ons is dat er twee kunststoffen door elkaar gebruikt zijn, namelijk PE en PP. Dit *downgrade* ons eindproduct en beperkt de afzet.' Tegenwoordig wordt hier bij de productie van nieuwe matten rekening mee gehouden, maar het duurt nog zeker tien jaar voordat de recyclers daarvan gaan profiteren.

'Prijzagressie moet de markt uit'

Volgens Koopman moet er meer controle komen op de verwerking van kunstgras. 'In het verleden waren er al bedrijven die grote bulten kunstgras innamen tegen bodemprijzen, waarbij de maatschappij opdraaide voor de afvoerkosten.' Kunststofrecycling biedt in zijn optiek een perfecte kans om minder olie aan de aarde te onttrekken. 'We gooien eigenlijk een waardevolle grondstof weg.'

Meerkosten

Bottomline is dat de meerkosten van duurzaam afvoeren ergens verrekend moeten worden. John van Gennip, managing director van J&E Sports in Oss, pleit voor een systeem waarin iedereen dezelfde prijs betaalt voor afvoer. 'In een zeer concurrerende markt zullen immers altijd dingen verzonnen worden die misschien niet helemaal kloppen.' Van Gennip denkt dat advies- en ingenieursbureaus op dit vlak een verantwoordelijkheid hebben. En wat doet J&E Sports zelf? 'Wij zijn als partij betrokken. We willen graag van alles aanbieden, maar het kost eigenlijk altijd te veel, simpelweg omdat opdrachtgevers niet gewend zijn om te betalen.'

Van Gennip zoekt een gemeente die zich garant stelt om de eindproducten na recycling af te nemen. Zo kan de cirkel dan rond worden gemaakt. 'In principe kan al het oude kunstgras verwerkt worden tot hoogwaardige recycleproducten, bijvoorbeeld slagplanken voor hockeyvelden, bempalen, lichtmasten, schuttingen en vloerplanken. Voor een goede prijs kunnen wij alle kunstgraskorrels verwerken, met hulp van partner Duvano uit Oss. Die heeft jarenlange ervaring op dit gebied.'

Stofboel

Jan Vrij, directeur van aannemer AH Vrij, is uitgesproken kritisch over de huidige praktijk van kunstgrasrecycling. Bij de aanleg van een veld ligt alles in protocollen vast, maar bij het ophalen van een veld is alles toegestaan. Vrij pakt zijn tablet, typt 'kunstgrasverwijdering' in op YouTube en laat vervolgens een filmpje zien. 'Hier, moet je eens kijken wat er gebeurt. Dat is een grote stofboel, maar als sector steken wij collectief de kop in het zand.' Joost Sweep van KSP Kunstgras is het met hem

eens. 'We moeten stoppen met bulten bouwen. Het lijkt wel of sommige dingen niet hardop gezegd mogen worden, want geen aannemer wil natuurlijk op dit punt werk verliezen. Er is flink geïnvesteerd om de recyclingmarkt te veroveren, maar ik heb het gevoel dat de verwerkingscapaciteit achterblijft. Als we dit maar op zijn beloop laten, is dat uiteindelijk ook slecht voor het imago van kunstgras.'

Met zijn bedrijf Art Grass Recycling hoopt Sweep nog dit jaar een echt duurzaam alternatief te presenteren. Uitgangspunt is het zekeren van het proces, zodat de opdrachtgever zijn handen ervoor in vuur kan steken.

Euralcode

Jan Vrij heeft op een andere manier actie ondernomen. 'Bij een aanvraag voor het verwijderen van een kunstgrasveld heb ik de opdrachtgever gevraagd naar de kwaliteit van de infill, de euralcode van de afvoer en de veiligheidsklasse. Natuurlijk kwam daar geen antwoord op. Ik snap dat wel, omdat de opdrachtgever dat ook niet weet.' Als aannemer kan Vrij dan volgens de aanbestedingswet van het meest positieve scenario uitgaan. En dat is dat de mat verkocht en hergebruikt kan worden. 'Afvoeren kost dan niets, maar levert zelfs geld op.'

Toen hij de aanbesteding vervolgens gegund kreeg, was dat natuurlijk niet de bedoeling. 'We hebben toen besloten om op de gebruikelijke manier via Tuf Recycling af te voeren. Wel heb ik op de dag dat de mat werd afgevoerd, een onderzoek laten verrichten naar de kwaliteit van de infill. Niet een week eerder, want dan zou de kans bestaan dat de mat niet op de standaardmanier zou mogen worden verwijderd en afgevoerd. De resultaten van dat onderzoek heb ik later ook aan Tuf Recycling gegeven met de vraag: Als ik jullie een mat met

Jan Vrij

John van Gennip

deze specificaties aanlever, willen en kunnen jullie die dan in ontvangst nemen? Over het antwoord op deze vraag zijn we nog in gesprek...

Oogkleppen

Rutger Schuijffel, sinds kort businessmanager van Polytan, denkt dat een deel van het probleem nog dieper ligt. De voorkant van het aanbestedingsproces moet beter. 'Men heeft vaak oogkleppen op, staart zich dood op prijs. Wat een mooie deal met een leverancier voor een lage prijs leek, leidt tot het voortijdig vervangen van hele doelgebieden en versnelde afschrijvingen. Als de levensduur langer is dan verwacht, zijn afvoerkosten veel makkelijker op te brengen.'

Henri Bekkers

Henri Bekkers werd onlangs Fieldmanager of the Year. Hij is als beheerder in Den Bosch verantwoordelijk voor dertig kunstgrasmatten. Dit jaar worden in zijn gemeente de eerste matten vernieuwd. Bekkers verdiept zich momenteel via zijn leveranciers in de recyclingmogelijkheden van kunstgras. 'En ik ben niet de enige die dat doet, hoor. Ik weet dat collega's van andere grote gemeenten er ook mee bezig zijn.' Volgens hem ontbreekt het in de recycling van kunstgras vaak aan vervolgstappen: 'Er zijn door leveranciers steeds met veel tamtam recycletrajecten op poten gezet, waarvan je vervolgens niets meer verneemt. Een innemer kan erkend zijn en toch alle kunstgrasmatten op een hoop neerleggen zonder er iets duurzaam mee te doen.'

Geld op zich hoeft geen struikelpunt te zijn, denkt Bekkers. Gemeenten voelen zich echt wel verantwoordelijk voor het milieu. 'Maar dan moeten er wel duidelijke richtlijnen zijn. Als het wat meer kost, moet het aantoonbaar duurzaam zijn', zegt hij.

Keurmerk

Ties Joosten is voorzitter van de commissie duurzaamheid bij branchevereniging BSNC. De markt is volgens hem nu te onoverzichtelijk: 'Als rollen kunstgras nu lang blijven liggen bij erkende innemers, dan leidt dat iedere keer tot speculaties. Bij Attero merkte ik dat bijvoorbeeld de laatste tijd. Daar moeten we vanaf.' Er moet volgens hem meer transparantie komen. Joosten werkt daarom samen met de werkgroep Renovatie Kunstgras bij BSNC aan een duurzaamheidskeurmerk. 'Zoals een koelkast tegenwoordig energielabel A, B, C of D heeft, zo willen wij een label aan kunstgras hangen.' Bij de toekenning van dat label zullen ook punten toegerekend worden voor duurzaamheid bij recycling. De branchevereniging Sport en Cultuurtechniek hoopt de plannen voor het keurmerk nog dit jaar te presenteren.

Ties Joosten

Be social

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-5685

smits
LEADING WATER SOLUTIONS
www.smitsveldhoven.nl